

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового
кодексу України та інших законів України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акту.

Проект Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України направлений, зокрема на запровадження чітких та зрозумілих умов вирощування, зберігання, транспортування та обігу тютюну, та направлений на подолання нелегального ринку тютюнової продукції.

За даними Державної служби статистики у 2023 році площа посіву тютюну в усіх категоріях господарств становила 1,1 тис. га, а валовий збір - 22,2 тони при врожайності 21,2 ц/га. порівняно з 2005 роком, тютюнові площі зменшилися у 43 рази. Це призвело до критичного зниження виробництва тютюну та занепаду галузі.

Попри це, тютюнова галузь залишається однією з провідних щодо податкових надходжень. У 2024 році в Україні було реалізовано 29,2 мільярда сигарет, 7,1 мільярда сигарет для нагрівання (ТВЕН) та 0,8 мільярда сигарил, загалом 37,1 мільярда тютюнових виробів. Більшість тютюнової сировини, що використовується на українських фабриках, імпортується. Нагальним завданням є стимулювання вирощування вітчизняної тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів. Україна має потенціал до вирощування тютюну, завдяки вигідному географічному положенню, сприятливим кліматичним умовам і наявності кваліфікованих трудових ресурсів за умови належної підтримки з боку держави.

Законопроект спрямований на збільшення вмісту тютюнової сировини вирощеної на митній території України, в загальному обсязі сировини використаної для виробництва тютюнових виробів.

2. Мета та завдання прийняття акту.

Проект Закону розроблений з метою створення умов для стимулювання вирощування тютюну на території України. Підвищення контролю над його обігом та використання вітчизняної тютюнової сировини для виробництва тютюнових виробів.

Проект Закону дозволить підвищити надходження до державного бюджету України та створення нових робочих місць.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту нормативно-правового акту.

Проектом Закону передбачається внесення змін до Податкового кодексу України, Законів України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилатів, біоетанолу, алкогольних напоїв,

тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» та «Про автомобільний транспорт».

Зокрема, змінами до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального та інших законів», пропонуються унормувати питання щодо:

Запровадження системи контролю за підтвердженням залишків тютюнової сировини у місцях зберігання тютюнової сировини та операціями з її переміщення.

Встановлення, що виробники тютюнових виробів при виробництві тютюнових виробів зобов'язані використовувати доступний до придбання тютюн, вирощений на території України.

Питома вага тютюнової сировини з тютюну, вирощеного на митній території України, у складі тютюнових виробів, має становити не менше:

не менше 2 відсотків в 2027 році;

не менше 3 відсотків в 2028 році;

не менше 5 відсотків з 2029 року.

Визначення, що операції з переміщення тютюнової сировини до/з місць зберігання тютюнової сировини мають право здійснювати лише суб'єкти господарювання, що мають ліцензію на право вирощування тютюну та/або право ферментації тютюнової сировини та/або право виробництва тютюнових виробів або на замовлення таких суб'єктів господарювання, в разі поставок тютюнової сировини на митну територію України.

Ввезення на митну територію України, зберігання та/або використання на митній території України обладнання для промислового виробництва тютюнових виробів може здійснюватися виключно суб'єктами господарської діяльності у яких наявна ліцензія на право виробництва тютюнових виробів.

Підвищується відповідальність за виробництво та/або зберігання, та/або транспортування, фальсифікованих алкогольних напоїв чи тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах та за оптова або роздрібна торгівля такою продукцією.

4. Нормативно-правова база у даній сфері правового регулювання.

Нормативно-правову базу у даній сфері правового регулювання становить Податковий кодекс України, Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», Закон України «Про автомобільний транспорт».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень проекту Закону не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

Стимулюватиме зростання легального виробництва українського тютюну на 1000 т. на рік передбачає сплату 73 млн € або 3,19 млрд грн до Державного бюджету України.

Скорочення нелегального ринку сигарет, наприклад, удвічі, може забезпечити приріст податкових надходжень у розмірі 12,6 млрд грн.

Отже, у разі прийняття законопроекту можна отримати додаткові податкові надходження до державного і місцевих бюджетів на рівні щонайменше 15 млрд гривень.

6. Прогноз очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття проекту

Прийняття Закону сприятиме стимулюванню вирощування тютюну на митній території України; збільшенню надходжень до державного бюджету від суб'єктів господарювання тютюнової промисловості; покращення фінансово-економічного становища сільського господарства.

Народний депутат України

